

Motion

1978/79:2584

av Nils Åsling och Per Stjernström

med anledning av propositionen 1978/79:112 om regionalpolitik

I regeringens proposition 1978/79:112 föreslås en ny stödområdesindelning i landet. Förslaget är icke tillfredsställande i vad avser Jämtlands län med hänsyn till situationen i länet.

Jämtlands län befinner sig i dag i ett svårt läge, i likhet med de övriga norrländska skogslänen. Från att under 1960-talet ha varit ett utpräglat utflyttningslän och under början av 1970-talet ha kunnat glädjas åt en positiv befolknings- och industriell utveckling har länet återigen en negativ utveckling.

Befolkningen minskar i de flesta kommunerna, ålderssammansättningen försämras, förtidspensioneringen är redan rekordhög, och industrin präglas av en ständig lågkonjunktur.

Långtidsutredningen kalkylerar med ett kraftigt efterfrågeöverskott i Mälardalen och sydöstra Sverige redan om fem år, alltså en situation som liknar den under 1960-talet. En sådan utveckling skulle få förödande konsekvenser för Jämtlands län med den redan så sneda åldersfördelningen. Konsekvenserna kan illustreras med ett enkelt räkneexempel.

Om man gör det antagandet att flyttningarna till och från länet kommer att bli lika stora, dvs. att nettoflyttningen är lika med noll, kommer länet att fram till år 2000 minska med närmare 12 000 personer. (Detta under förutsättning att åldersstrukturen på flyttarna förblir densamma som hittills, dvs. att det är ungdomar som flyttar från länet.)

Jämtlands län har även den lägsta sysselsättningsgraden i hela landet. Man har med andra ord inte ens sysselsättning åt de människor som bor där, än mindre kan man hoppas på att åstadkomma arbete som gör att befolkningen ökar i framtiden.

Den andel av befolkningen i åldrarna 15-64 år som var sysselsatta i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder 1978 var för samtliga åtgärder större i Jämtlands län än för riksgenomsnittet. Beträffande skyddat arbete var andelen mer än dubbelt så hög som för riksgenomsnittet.

Sysselsättningen inom industrin i Jämtlands län åren 1965-1976 har relativt sett ökat mest i landet (89 %). Trots detta sysselsätter industrin bara 7 800 personer, varför länet förutom Gotland är det minst industrialiserade i landet. Industrin inom länet karakteriseras dessutom av en stor råvarubaserad industrisektor och en liten konkurrensutsatt förädlingsindustri och får därmed anses ha en ogynnsam industrisammansättning. Inom länet är dessutom många personer sysselsatta inom jord- och skogsbruket.

Skogsbruk och träbearbetande industri har sedan lång tid tillbaka haft stor

betydelse för länets näringsliv och för sysselsättningen.

Skogsbruket har varit en av länets basnäringar. Trots en omfattande rationalisering av det skogliga arbetet utgör skogsbruket en betydelsefull bas för sysselsättningen. I dag sysselsätts ca 3 400 personer i skogsbruksarbete.

Skogsindustrin i länet domineras av ett stort antal mindre företag, främst sågverk. År 1977 fanns i länet ett 40-tal sågverk och ett 10-tal företag som tillverkar trähus eller komponenter därtill. Länet har 2 spånskiveindustrier, en träfiberfabrik och en massafabrik (Hissmofors, numera nedlagd). Därtill kommer ett 50-tal företag inom snickeribranschen och liknande som driver verksamheter som är baserade på träråvara.

Totalt beräknas ca 2 600 personer ha sin sysselsättning i trä- och massaindustrin och utgör därmed ca 30 % av det totala antalet industrisysselsatta i länet. I många av länets kommuner är denna andel högre, och i många orter utgör denna industrigren en av de få sysselsättningsskällor som finns att tillgå. I vissa fall är hela samhällen helt beroende av en enskild fabrik (t. ex. Pilgrimstad, Hissmofors).

Skogsbruket och skogsindustrin är således mycket viktiga för länets fortsatta utveckling. I länet anses det därför vara av yttersta vikt att denna industri vidareutvecklas och förstärks. Ett sådant utvecklingsarbete ställer dock stora krav på en aktiv insats från berörda företag, länsorgan, fackliga organisationer och kommuner. Det är uppenbart att det behövs särskilda ekonomiska insatser från statens sida i form av såväl projektmedel som genomförandemedel för att utveckla företagen i länet.

Länets enda massafabrik, Hissmofors sulfitfabrik, lades ner den 1 mars 1979. Därmed har 200 människor mist sina arbeten och 5 % av den redan så låga förädlingsgraden (tidigare 20 %) av trävaror försvunnit från länet. Krokoms kommun har förlorat alla de industrijobb som tillkom under 1970-talet och ligger nu på minussidan.

Mot denna bakgrund föreslår vi att kommunerna i Jämtlands län fördelas på stödområden enligt följande: Strömsund 6 (I), Berg 6 (I), Bräcke 6 (I), Härjedalen 6 (I), Krokoms 6 (I), Ragunda 6 (I), Åre 6 (I), och Östersund 4 (A) med undantag för den del av kommunen som omfattar församlingarna Häggenås, Näs och Sunne, vilka bör hänföras till 6 (I).

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

att riksdagen beslutar att hänföra kommunerna i Jämtlands län till stödområden enligt vad som i motionen föreslagits.

Stockholm den 19 april 1979

NILS G. ÅSLING (c)

PER STJERNSTRÖM (c)

